

Sygn. akt VIII Ua 2/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 kwietnia 2018 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Zofia Kubalska (spr.)

Sędziowie: SO Danuta Dadej-Więsyk

SO Ewa Gulska

Protokolant st. sekr. sąd. Małgorzata Sobczuk

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 25 kwietnia 2018 roku w L. sprawy

z odwołania B. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do zasiłku macierzyńskiego i podstawę wymiaru zasiłku macierzyńskiego

na skutek apelacji wnioskodawczyni

od wyroku Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 11 października 2017 roku sygn. akt VII U 403/17

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I i poprzedzającą go decyzję w zakresie podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego w ten sposób, że podstawę wymiaru zasiłku macierzyńskiego B. R. za okres od 27 września 2016 roku do 25 września 2017 roku ustala w kwocie 1506,37 zł (tysiąc pięćset sześć złotych trzydzieści siedem groszy);

II. oddala apelację w pozostałej części.

D. W. Z. E. G.

Sygn. akt VIII Ua 2/18

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie, VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, wyrokiem z dnia 11 października 2017 roku, sygn. akt VII U 403/17, po rozpoznaniu sprawy B. R. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. o prawo do zasiłku macierzyńskiego, na skutek odwołania B. R. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. z dnia 16 marca 2017 roku, nr (...) - (...), w punkcie I oddalił odwołanie; w punkcie II nieuiszczone koszty sądowe przejął na rachunek Skarbu Państwa (wyrok k. 29 a.s.).

Wyrok został oparty na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych:

B. R. od 1 września 2008 roku jest zatrudniona w Szkole Podstawowej im. H. S. w P., na podstawie umowy o pracę i z tego tytułu podlega ubezpieczeniom społecznym w tym ubezpieczeniu chorobowemu.

Od dnia 1 września 2008 roku do dnia 31 sierpnia 2016 roku skarżąca była zatrudniona w wymiarze czasu pracy 9/18 etatu, przy czym od września 2015 roku z wynagrodzeniem zasadniczym 1.656 zł.

Od 1 dnia września 2016 roku nastąpiła zmiana wymiaru czasu pracy ubezpieczonej na 7/18 etatu z wynagrodzeniem zasadniczym 1.342 zł.

Od dnia 23 maja 2016 roku do dnia 26 września 2016 roku skarżąca była nieprzerwanie niezdolna do pracy z powodu choroby. Organ rentowy wypłacił jej zasiłek chorobowy za okres od 12 czerwca 2016 roku do 26 września 2016 roku od podstawy wymiaru wynoszącej 1506,37 zł. Od dnia (...) roku była uprawniona do zasiłku macierzyńskiego w związku z urodzeniem syna S. M..

W dniu 6 października 2016 roku (data nadania w UP) skarżąca zwróciła się do pozwanego organu rentowego o wypłatę na jej rzecz zasiłku macierzyńskiego.

W tym stanie rzeczy organ rentowy w dniu 16 marca 2017 roku wydał zaskarżoną decyzję, którą przyznał B. R. prawo do zasiłku macierzyńskiego za okres od (...) roku do 25 września 2017 roku oraz ustalił podstawę wymiaru zasiłku macierzyńskiego za okres od (...) roku do 25 września 2017 roku w kwocie 1.158,01 zł.

Mając na uwadze tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał, że odwołanie B. R. nie jest zasadne.

Sąd przytoczył treść art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2017 r., poz. 1368), zgodnie z którym zasiłek macierzyński przysługuje ubezpieczonej, która w okresie ubezpieczenia chorobowego albo w okresie urlopu wychowawczego:

- 1) urodziła dziecko;
- 2) przyjęła na wychowanie dziecko w wieku do 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego - do 10 roku życia, i wystąpiła do sądu opiekuńczego w sprawie jego przysposobienia;
- 3) przyjęła na wychowanie w ramach rodziny zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, dziecko w wieku do 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego - do 10 roku życia.

Sąd zauważył, że kwestia przyznania skarżącej prawa do zasiłku macierzyńskiego w związku z urodzeniem dziecka była w niniejszej sprawie poza sporem.

Sąd wskazał także, że zgodnie z art. 36 ust. 1. cytowanej ustawy podstawę wymiaru zasiłku, w tym wypadku macierzyńskiego, przysługującego ubezpieczonemu będącemu pracownikiem stanowi przeciętne miesięczne wynagrodzenie wypłacone za okres 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających miesiąc, w którym powstała niezdolność do pracy. W razie zmiany umowy o pracę lub innego aktu, na podstawie którego powstał stosunek pracy, polegającej na zmianie wymiaru czasu pracy, podstawę wymiaru zasiłku macierzyńskiego stanowi wynagrodzenie ustalone dla nowego wymiaru czasu pracy, jeżeli zmiana ta nastąpiła w miesiącu, w którym powstała niezdolność do pracy, lub w miesiącach, o których mowa w art. 36 (art. 47 ww. ustawy).

Stosownie do treści art. 47 ustawy zasiłkowej, przepisy art. 36-42 i art. 45 stosuje się odpowiednio przy ustalaniu podstawy wymiaru świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku wyrównawczego, zasiłku macierzyńskiego, zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego i zasiłku opiekuńczego, a do świadczenia rehabilitacyjnego także art. 46.

Sąd Rejonowy zaznaczył, że z przeprowadzonego przed Sądem postępowania dowodowego wynika, iż B. R. w okresie od września 2015 roku do 31 sierpnia 2016 roku była zatrudniona na podstawie umowy o pracę na 9/18 etatu z wynagrodzeniem zasadniczym 1.656 zł. Za okres niezdolności do pracy od 12 czerwca 2016 roku do 26 września 2016 roku, organ rentowy wypłacił jej zasiłek choroby od podstawy wynoszącej 1506,37 zł. Od 1 września 2016 roku nastąpiła zmiana wymiaru czasu pracy skarżącej na 7/18 etatu z wynagrodzeniem zasadniczym 1.342 zł, zaś w dniu(...)

roku, tj. w tym samym miesiącu, skarżąca urodziła dziecko i w związku z tym od (...) roku nastąpiła zmiana rodzaju wypłacanego jej zasiłku z zasiłku chorobowego na zasiłek macierzyński.

W ocenie Sądu Rejonowego organ rentowy prawidłowo przyjął jako podstawę wymiaru zasiłku macierzyńskiego B. R. kwotę 1.158,01 złotych, bowiem zmiana wymiaru czasu pracy nastąpiła w miesiącu, w którym nastąpiła zmiana rodzaju wypłacanego zasiłku, a zatem podstawę wymiaru zasiłku macierzyńskiego stanowi wynagrodzenie ustalone dla nowego wymiaru czasu pracy obowiązującego od dnia 1 września 2016 roku. Artykuł 43 ustawy zasiłkowej stanowiący, że podstawy wymiaru zasiłku nie ustala się na nowo, jeżeli między okresami pobierania zasiłków zarówno tego samego rodzaju, jak i innego rodzaju nie było przerwy albo przerwa była krótsza niż 3 miesiące kalendarzowe zdaniem Sądu Rejonowego nie ma zastosowania w niniejszej sprawie z uwagi na jednoznaczne wyłączenie stosowania przez ustawodawcę w powołanym art. 47 ustawy zasiłkowej.

Mając na uwadze powyższe i w oparciu o powołane przepisy Sąd Rejonowy nie znalazł podstaw do zmiany zaskarżonej decyzji i na podstawie art. art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.

Orzeczenie o kosztach Sąd Rejonowy oparł na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, zgodnie z którym kosztami procesu, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąża przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. Nieuiszczone koszty sądowe Sąd Rejonowy przejął na rachunek Skarbu Państwa bowiem nie było podstaw do obciążania nimi żadnej ze stron (uzasadnienie k. 31-32 a.s.).

B. R. złożyła apelację od powyższego wyroku, zaskarżając go w całości i zarzucając:

- 1) naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 43 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa poprzez jego niezastosowanie i przyjęcie, że podstawę wymiaru zasiłku macierzyńskiego ubezpieczonej stanowi wynagrodzenie ustalone dla nowego wymiaru czasu pracy obowiązującego od 1 września 2016 roku, podczas gdy pomiędzy pobieraniem przez ubezpieczoną zasiłków różnego rodzaju, tj. zasiłków chorobowego i macierzyńskiego, nie było przerwy;
- 2) naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 43 w zw. z art. 47 ustawy zasiłkowej poprzez błędną wykładnię i uznanie, że art. 47 ustawy zasiłkowej wyłącza stosowanie art. 43 ustawy zasiłkowej w stosunku do obliczania podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego;
- 3) naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 40 ustawy zasiłkowej poprzez jego zastosowanie i przyjęcie, że w związku ze zmianą wymiaru czasu pracy ubezpieczonej w miesiącu, w którym nastąpiła zmiana rodzaju wypłacanego zasiłku należało przyjąć nową podstawę wymiaru zasiłku macierzyńskiego, tj. wynagrodzenie ustalone dla nowego wymiaru czasu pracy obowiązującego od 1 września 2016 roku.

Mając na uwadze tak skonstruowane zarzuty wnioskodawczyni wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie odwołania oraz zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu według norm przepisanych (apelacja k. 35-39 a.s.).

Sąd Okręgowy w Lublinie rozważył, co następuje:

Apelacja zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, które nie były kwestionowane przez żadną ze stron. Sąd I instancji dokonał jednak naruszenia prawa materialnego poprzez niezastosowanie art. 43 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2017 r., poz. 1368, tekst jedn. ze zm.).

Zgodnie z błędnym stanowiskiem Sądu I instancji przepis art. 43 ustawy zasiłkowej, który stanowi podstawę do przyjęcia dotychczasowej podstawy wymiaru zasiłku, jeżeli między okresami pobierania zasiłków zarówno tego samego rodzaju, jak i innego rodzaju nie było przerwy albo przerwa była krótsza niż 3 miesiące kalendarzowe, nie będzie miał zastosowania w niniejszej sprawie z uwagi na treść art. 47 ustawy zasiłkowej. To z kolei powoduje zastosowanie art. 40 omawianej ustawy, który jest podstawą zmiany podstawy wymiaru zasiłku przy zmianie umowy o pracę, polegającej na zmianie wymiaru czasu pracy, jeżeli zmiana ta nastąpiła w miesiącu, w którym powstała niezdolność do pracy, lub w miesiącach, o których mowa w art. 36.

Przy rozstrzygnięciu sprawy Sąd Rejonowy nie wziął pod uwagę stanowiska wyrażonego w orzecznictwie, zgodnie z którym podstawy zasiłku z ubezpieczenia chorobowego nie ustala się na zasadach art. 40 ustawy zasiłkowej, gdy zmiana wymiaru czasu pracy w umowie o pracę lub innym akcie, na podstawie którego powstał stosunek pracy, następuje w trakcie nieprzerwanego pobierania zasiłków tego samego lub innego rodzaju. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20 stycznia 2016 roku, w sprawie II UK 206/15 (OSNAPiUS 2017, nr 8, poz. 101, przywołanym również w treści apelacji) wprost stwierdził, że przepis art. 43 ustawy zasiłkowej stosuje się do obliczania podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego, jeżeli między pobieraniem zasiłków różnego rodzaju, tj. zasiłków chorobowego i macierzyńskiego, nie było przerwy. Przepis ten ma zastosowanie do ustalania podstawy wymiaru zasiłków zarówno tego samego rodzaju jak i innego rodzaju. Z kolei zastosowany przez Sąd Rejonowy art. 40 ustawy zasiłkowej nie jest samodzielną podstawą do ustalania podstawy wymiaru zasiłku.

Brzmienie przepisu art. 43 ustawy zasiłkowej potwierdza takie rozumowanie, gdyż wprost wskazuje na pobieranie zasiłków tego samego, bądź innego rodzaju. Wówczas podstawy wymiaru zasiłku nie ustala się na nowo, ale tylko w sytuacji, gdy między okresami pobierania nie było przerwy albo przerwa była krótsza niż 3 miesiące kalendarzowe. Automatyczne wyłączenie tego przepisu na mocy art. 47 ustawy zasiłkowej pozbawiłoby go jakiegokolwiek znaczenia.

W niniejszej sprawie wnioskodawczyni od dnia 12 czerwca 2016 roku do dnia (...) roku przebywała na zasiłku chorobowym. Następnie od dnia(...) roku, w związku z urodzeniem dziecka, była uprawniona do zasiłku macierzyńskiego. Oba okresy zasiłkowe nastąpiły bezpośrednio po sobie, nie dzieliła ich jakakolwiek przerwa. Z tego względu, pomimo zmiany wymiaru czasu pracy z dniem 1 września 2016 roku, zastosowanie znajdzie art. 43 ustawy zasiłkowej, który spowoduje zastosowanie takiej samej podstawy wymiaru dla zasiłku macierzyńskiego, jak w przypadku zasiłku chorobowego.

Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy w punkcie I zmienił zaskarżony wyrok w punkcie I i poprzedzającą go decyzję w zakresie podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego w ten sposób, że podstawę wymiaru zasiłku macierzyńskiego B. R. za okres od (...) roku do 25 września 2017 roku ustalił w kwocie 1.506,37 złotych.

W punkcie II Sąd oddalił apelację w części, w której wnioskodawczyni domagała się ustalenia podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego ponad kwotę 1506,37 zł tj w kwocie 1656 zł.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy w Lublinie, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. oraz powołanych przepisów, orzekł jak w sentencji wyroku.

SSO Danuta Dadej-Więsyk SSO Zofia Kubalska SSO Ewa Gulska